

30 YILDAN FAZLA ÇALIŞAN MEMURUN EMEKLİ İKRAMİYESİ

Av. Erdoğan KAYA - www.gurselavukatlik.com

Memurlar, çalışmalarını karşılığı olarak belirli şartların varlığı dahilinde “emekli ikramiyesi”ne hak kazanırlar. Konuya ilişkin Kanuni düzenleme 5434 s. “Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu”nda getirilmiştir.

Ancak memurlara ikramiye ödenmesinde yakın zamana kadar çok kısıtlayıcı bir düzenleme söz konusuydu. Buna göre Kanunun konuya ilişkin düzenleme içeren 89 uncu maddesinde, 30 fiili hizmet yılından fazla olan sürelerin emekli ikramiyesinin hesabında dikkate alınmayacağı, yani sadece 30 yıla kadar olan kısım için ikramiye ödemesi yapılacağı belirtilmişti. Bu durum ise emekli olmak için yaş sınırı yükseltilmiş olan memurların 30 yıldan sonraki çalışmalarının karşılığı olarak emekli ikramiyesi alamamasına sebep olmaktaydı. Aynı statüde bulunmalarına karşın, 30 yıl ve daha az çalışanların emekli ikramiyesinin hesabında çalıştıkları süre kadar yararlanmalarına olanak tanındığı hâlde, 30 yıldan fazla çalışan iştirakçilerin belirtilen süreden fazla olan fiili hizmet süreleri için emekli ikramiyesinden yararlanamamasına sebep olmaktaydı. İkramiye ödemesinde bu şekilde bir kısıtlamaya gidilmesi eşitlik ilkesi ve hukuk devleti ilkesine aykırı olduğu açıktır.

İşte bu duruma karşı önüne gelen uyuşmazlığı Anayasa Mahkemesi çözüme kavuşturmuş ve kısıtlama içeren ibareyi iptal etmiştir. Böylelikle memurun, 30 yıldan fazla olan çalışmalarını için de emekli ikramiyesi ödenmesinin önünü açmıştır(2013/111 E. , 2014/195 K. sayılı ve 25.12.2014 T.'li kararı). Bu karar 07.01.2015 tarihli ve 29229 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanarak, aynı tarihte yürürlüğe girmiştir.

Bu karar doğrultusunda, Anayasa Mahkemesi'nin ilgili kararından sonra emekli olan memurların 30 yıldan fazla olan çalışmalarını karşılığı da hesaplanmakta ve SGK tarafından ödenmektedir.

Peki Anayasa Mahkemesi kararından önce emekli olan memurların durumu nedir?

Maalesef ki SGK, Anayasa Mahkemesi'nin kararından önce emekli olan memurlara 30 yılın üzerindeki hizmetleri karşılığı olarak emekli ikramiyesi ödememekte, gelen talepleri reddetmektedir. Ancak Danıştay 11. Dairesi, konuya ilişkin önüne gelen uyuşmazlıkta önceki dönemde emekli olmuş ve 30 yılın üzerindeki hizmetleri karşılığı emekli ikramiyesi tarafına ödenmemiş memura söz konusu 30 yılın üzerindeki hizmetleri için de ödeme yapılması gerektiği hususunda karar vermiştir.

İlgili kararda; “*Anayasa'nın 153. maddesinde yer alan, Anayasa Mahkemesince verilen iptal kararlarının geriye yürümeyeceği kuralı, iptal edilen hükümlere göre kazanılmış olan, doğumu anında hukuka uygun olarak tamamlanmış ve böylece kişiye özgü, lehe sonuçlar doğurmuş, daha sonra mevzuat değişikliği veya işlemin geri alınması gibi nedenlere rağmen,*

hukuk düzenince korunması gereken haklara yönelik olup, Anayasa'ya aykırı bulunarak iptal edilmiş bir düzenlemeyle ilgili uyumsuzlukların, Anayasaya aykırılığı saptanmış hükümler dikkate alınarak çözümlenmeleri Anayasa'nın üstünlüğü ve hukuk devleti ilkesine aykırılık teşkil edecektir.

...

Bu durumda, dava konusu işlemin iptali ile 30 fiili hizmet yılından fazla süreler için emekli aylığının bağlandığı tarihte yürürlükte bulunan aylık bağlamaya esas tutar dikkate alınarak hesaplanacak emekli ikramiyesi tutarının başvuru tarihinden itibaren hesaplanacak yasal faizi ile birlikte ödenmesi yolunda verilen İdare Mahkemesi kararında sonucu itibarıyla hukuka aykırılık bulunmamaktadır. ” şeklinde değerlendirme yapılmış ve talep yerinde görülmüştür(2016/223 E. , 2016/583 K. sayılı ve 17.02.2016 T.'li kararı).

Peki emekli ikramiyesinin hesabı nasıl yapılacaktır?

Danıştay'ın ilgili kararında da açıkça belirtildiği üzere, 30 yılın üzerindeki hizmet süresine ilişkin emekli ikramiyesi ödenmeyen memurun açacağı dava sonucunda ödeme yönünde karar alması halinde, **yapılacak ödeme tutarı emekli aylığının bağlandığı tarihte yürürlükte bulunan aylık bağlamaya esas tutar dikkate alınarak hesaplanacak, emekli ikramiyesine de başvuru tarihinden itibaren faiz işletilecektir**, yoksa güncel değerlerden hesaplama yapılmayacaktır. İlgili kararı veren Danıştay Dairesi, davacı memurun emekli ikramiyesinin, ödemenin yapıldığı tarihte yürürlükte bulunan aylık bağlamaya esas tutar (güncel değer) üzerinden ödenmesi talebinin reddi yönünde karar vermiştir.

Bu durumda önceki tarihlerde emekli olmuş olup da, emekli ikramiyesi eksik ödenmiş olan bir kişi konuya ilişkin dava açmak istemesi halinde dava sonunda emekli ikramiyesi, emekli olduğu tarihteki katsayılar üzerinden hesaplanacağı için bu konuda dava açıp açmama konusunda iyi değerlendirme yapmalıdır. Aksi takdirde açtığı dava için yaptığı masrafa değmeyecek tutarda ödeme ile karşı karşıya kalabilir.